

בעניני בורר - שיעור 478

- I. להפריד הפסולת בהפח האשפה (recycling) עיין בשביתת השבת (מקד סק"ג)**
 שהביא הפמ"ג (מ"ז שי"ט - סק"י) דפסולת מפסולת כגון הקמחים מהשמרים לא שייך בורר והקשה עליו מהירושלמי שהמנפה את המוץ חייב משום בורר ועיין בספר איל משולש (ט - הטות ט"ד וע"ח) בשם רב אלישיב דפסולת רגילה המעורבת בפסולת שיש בה קדושת שביעית אסור להפרידם כדי לזרוק פסולת הרגילה בפח אשפה דסוף סוף אינו זורקה לאיבוד ודוקא כשמיד הולך לאיבוד כמו במסננת בסינק (sink strainer) אבל לא כשבורר לכלי ע"מ לזרוק אח"כ למקום אחר ואפשר דתליא במחלוקת הרדב"ז והדרישה בסוחט לתוך קדירה ריקה ע"מ ליתנה אח"כ לתבשיל (מ"ב ש"כ - סק"ח ובשער הציון כ"ג) אם יש בו חיוב חטאת ועיין באג"מ (ד - ע"ד - ד) דאין איסור בורר במסננת שבסינק משום דלא נעשה שום מעשה סינון ולא נתנו כדי להסתנן ולא משום הטעם של פסולת מתוך פסולת ועיין בשש"כ (י"ז - הטרה מ"ז) שכתב בשם הרשז"א להתיר המסננת שבסינק משום שהוא רק שלא יסתם הסינק וגם מטעם השלטי גבורים (סו"פ ט"ז) דמתחשבין במה שנקרא בעיני הבריות בשם ברירה ולא מטעם דאין בורר בשני מיני פסולת ושמעתי מרב משה שטערן אב"ד מדעברעצין דיש איסור in recycling אמנם שמעתי מרב טובי' גולדשטיין ורב ש.ז. ברוין דמותר משום דהולך לאיבוד ומ"מ אפשר יש להתיר באופן דכל הבא לידו ולא דרך מיון ועיין בט"ז (שי"ט - סק"ז) ובשפת אמת (שנת ע"ד) ואם אינו מעורב ודאי מותר
- II. Straining Spoon** עיין באג"מ (ד - ע"ד - ח - ז) דדוקא אם כוונתו למעט המשקה שרי כמו דשריקא טוויא ע"פ גירסת התוספות (ק"ט) אבל להוציא כל המים אסור וכ"ש ע"י נכרי אין להתמיר באופן שמתכוין שנשאר מים אם האוכל ועיין בספר הלכות שבת מרב שמעון Eider (צסוף הספר דף י"ט - חות ג)
- III. Water Filter** מותר להשתמש בברז מים שעל פיו מתקנת מסננת (שי"ט - י) ואפשר גם להמקפידים משום שלא נראה לעינים כלל שום ערבוב לכן מסתבר דשפיר שרי (שש"כ ג - הטרה קס"ג) ועיין בבה"ל (ס)
- IV. קילוף פירות וירקות בכלי המיוחד לכך (פילער) - עיין בשו"ת מחזה אליהו (כ"ח)** שכתב דפילער אינו כלי סעודה כסכין ורק מיוחד לברירה ולכן אסור לקלוף וכ"כ הספר איל משולש (ז - הטרה ס"ז) בשם הגרפ"ש וכתב דאע"פ שעם הגרעינים יוצא קצת מבשר הפרי אסור כיון שהכלי מיועד רק להוצאת הגרעינים (corer) וממילא עולה עמו קצת מהפרי וגם המ"ב (סקנ"ה וס"ח - ס"ז) מודה לזה איברא בערוך השלחן (שכ"ח - ט) בענין הא"ך מעסע"ר כתב דדומה לטחון גבינה כסכין ולא כרי"ב אייזין ולכן ה"ה הפילער דינו כסכין ולא ככלי המיוחד לברירה וכ"כ האג"מ (ד - ע"ד - עוקן ח) וכן שמעתי דהאג"מ התיר את הפילער
- V. הסרת הגרעינים מאבטיחים ומאבטיחים צהובים (melons) - עיין במ"ב (שכ"ח - סקפ"ד)** דפלוימין שרי מיד לפה ואפשר אף לאותה סעודה שרי אבל לכו ביום אסור אמנם האג"מ (ד - ע"ד - ז) כתב דאבטיחים ואבטיחים צהובים אם אפשר לו ע"י אכילה ולזרוק מפיו יש לו לעשות כן ואם קשה זה לפניו יכול גם ליטול בידיים אלו שאין ניתזין כנענוע היד בכח אבל דוקא מיד לפה ודלא כחזו"א (סו"ס נ"ד) דזה לא מקרי א"א בענין אחר כמו בקליפה
- VI. אם יש חשש איסור בורר בהסרת העוקץ הבולט מעל הפרי עיין בשש"כ (ג) -**

ל"ה) שכתב דמותר להסירו אם יעשה כן סמוך לסעודתו דומיא לשאר כל קליפה אבל הובא שם מהגרשז"א דאינו דומה לקליפה אלא כדבר בפני עצמו ומותר דהואיל וניכר בפני עצמו לא חשיב כלל מעורב ובלבד שלא יתלוש מהרבה פירות בפעם אחת ולא כהחזו"א (כ"ד - סק"ה) שנוטל הפרי מן העוקץ עיין בספר איל משולש (דף פ"ח הערה ק"ס) דיש בהסרתם משום בורר ונסתפק בזה דבעוקצים שבקל אפשר לאחוז בהם ולמשוך הפרי אולי דאפילו למ"ב (שכ"ח - סקפ"ד) לא מקרי אי אפשר בע"א וחשיב כתערובת גמורה ואסור להסירם ואפילו לאכול לאלתר ואבל יותר מסתברא שדינו כקליפות פירות ומותר לאלתר (שש"כ ואיל משולש הנ"ל)

VII. שטיפת ירקות מעפר שמעורבים או שדבוקים בהם - עיין (ק"מ. ושי"ע - ח)
דאין שורין את הכרשינין בשבת שמציץ מים עליהם בכלי כדי להסיר הפסולת ולא שפין אותן ביד דהוי ליה כבורר והפמ"ג מסתפק אם הוא דאורייתא אבל הבה"ל (ד"ה דהו"ל) כתב שהוא איסור תורה וה"ה תפוחי אדמה וכל כה"ג לא יתן עליהם מים כדי להסיר האבק משמע אפילו לאלתר יש איסור תורה עיין בשיעור III-296 הטעמים להתיר ולאסור

VIII. הבורר עצם מהדגים להראות אחד מהתלמידים האיסור של בורר לאלתר שזה נקרא בורר פסולת מתוך אוכל כתב בספר מאור השבת (תפ"ז) בשם הגרשז"א דאסור

IX. דפים של ספר שנתפזרו כמו (loose leaf) אסור למיין אותם להחזירם למקומם בספר אלא א"כ ירצה להשתמש בדפים האלה מיד והוא ממיין אותם כדי שיוכל לקרוא בהם

X. כרטסת (card index) שבה כרטיסים עם שמות המתפללים או תמונות המונחות זו על זו כגון מחתונה או קלפי ילדים המונחים זה על זה כל אלה הם תערובת שכבות ולכן אסור למינם ומותר להוציא רק מה שצריך לאלתר וכן מותר לסלק אלה שאינו רוצה בהם ולהשאיר את אלה שרוצה בהם (איל משולש ד - ל"ה) ועיין בבה"ל (שי"ע - ג ד"ה לחול מיד)

XI. וכן משחק של קלפים אסור למינם לפי סדרות (איל משולש פרק י"ח - י"ד) אמנם בשעת שעוסק במשחק זה יכול למיין הקלפים לצורך השתמשות בהקלפים לפי דרך המשחק וכהלכתה

XII. סכינים וכפות שמעורבים אסור למינם כדי לסדר כל סוג לתא המיוחד לו וגם אסור להוציא כל הכלים מסוג אחד ביחד ולנגבם אא"כ הניגוב קל לו יותר אם ינגב כל סוג בנפרד (שש"כ ג - ע"ח בשם הגרש"ז) וע"ע בספר איל משולש שחלק עליו (פרק י הערה ד)

XIII. הבורר ליפוי השלחן בכלים נאים שפיר נראה דמותר כיון שהיפוי נעשה לאלתר (שס דף תפ"ו)

XIV. קאלאשן שמעורב בישיבה בחדר הבגדים עיין באג"מ (ד - ע"ד - י"ז צורה) דיכול לעשות עצה זו היינו ליקחהו דרך התעסקות עד שימצא את הבגד שצריך אבל לא באופן הניכר שכוונתו לברור וכן בספרים שאין שמו כתוב מאחוריו או שיש שם חושך

XV. כל דבר שהוא מחלוקת בין הפוסקים די"א דאפילו אינו שבות מותר לומר לנכרי לעשותו כגון בקולף פירות לכו ביום (לר"ח ע"ד.) ובדברים גדולים (לאור שמח ח - י"ח) ובדבר לח (בה"ל שי"ע - ד ד"ה הצורה) ובערימה (בה"ל שי"ע - ג ד"ה לחול) ובתערובת זמנית (שו"ת מהרש"ג ח - ל"ז) ובתערובת במקום קבוע (שש"כ ג - הערה ק"ז) ובתערובת טבעית (בה"ל שי"ע - ד ד"ה מתוך) עיין בספר כלכלת שבת (צסוף דיני אמייה לנכרי)